

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра філологічних дисциплін з методиками викладання

ПРЕОДЖУ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В. С.В.Г.

Протокол № 2 від «16» жовтня 2019 р.

№1516102019

ПРОГРАМА вибіркової навчальної дисципліни

ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ

підготовки освітнього ступеня бакалавр
спеціальності 013 «Початкова освіта»
освітньої програми «Початкова освіта»

Луцьк – 2019

Програма вибіркової навчальної дисципліни «Література рідного краю» підготовки освітнього ступеня бакалавр, галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 013 «Початкова освіта».

Розробник: Горбач Н. В., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри філологічних дисциплін з методиками викладання

Рецензент: Подолюк С. М., кандидат філологічних наук, викладач кафедри словесних дисциплін Луцького педагогічного коледжу

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри філологічних дисциплін з методиками викладання

протокол № 1 від 10 вересня 2019 р.

Завідувач кафедри

О. К. Данилюк

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету педагогічної освіти та соціальної роботи

протокол № 1 від 18 вересня 2019 р.

Голова науково-методичної комісії факультету педагогічної освіти та соціальної роботи

В. З. Антонюк

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристику навчальної дисципліни подаємо згідно з навчальними планами спеціальностей та представляємо у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка». Спеціальність: 013 «Початкова освіта» Освітній ступінь: бакалавр	вибіркова
		Рік навчання: IV
		Семестр: II
Лекції: – 20 год.		
Практичні (семінарські): 20 год.		
Лабораторні: –		
Індивідуальні: –		
Загальна кількість годин/ кредитів: 48/1,5	Самостійна робота: –	
	Консультації: 7 год.	
	Форма контролю: залік	
ІНДЗ: немає		

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка». Спеціальність: 013 «Початкова освіта» м/с Освітній ступінь: бакалавр	вибіркова
		Рік навчання: I
		Семестр: II
Загальна кількість годин/ кредитів: 47/1,5		Лекції: – 10 год.
		Практичні (семінарські): 14 год.
		Лабораторні: –
ІНДЗ: немає		Індивідуальні: –
	Самостійна робота: –	
	Консультації: 22 год.	
	Форма контролю: залік	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

У системі професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів важливе місце належить курсу «Література рідного краю», мета якого - ознайомити студентів з ідейно-естетичним багатством художніх творів поетів та письменників Волинського краю, що входять у коло читання учнів молодшого шкільного віку.

Опановуючи навчальну дисципліну, студентам важливо ознайомитися із основними жанрами творів волинських письменників, серед яких – колискові пісні, лічилки, скоромовки, ліричні твори, казки, оповідання, повісті тощо; самостійно аналізувати їх, інтерпретувати та використовувати художні твори у практиці шкільного навчання і виховання, на уроках та в позакласній роботі. Майбутнім учителям початкових класів необхідно знати літературу рідного краю, розуміти виховне і пізнавальне значення творів, щоб за допомогою художнього слова розширити світогляд дітей, розвивати їхню ерудицію, естетичні смаки, фантазію, творчі здібності, читацькі інтереси.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є твори волинських письменників, написані спеціально для дітей та твори, що увійшли в коло дитячого читання.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

повинні вміти:

- самостійно опрацьовувати наукові першоджерела, збірники текстів, періодичні видання з літературознавства, словники, довідники, енциклопедії;
- аналізувати твори літератури рідного краю, характеризувати їх ідейно-тематичні особливості, визначати приналежність до певного жанру;
- порівнювати зразки творів, що мають типологічні зв'язки (сюжет, мотив, образи тощо);
- самостійно узагальнювати і систематизувати знання з дисципліни, укладаючи схеми, таблиці, опорні конспекти, розробляючи презентації в електронному вигляді.
- використовувати твори літератури рідного краю під час шкільної практики згідно з вимогами НУШ.

повинні знати:

- значення терміну „література рідного краю”; предмет і завдання навчальної дисципліни;
- основні осередки літератури волинського краю, її жанрове та тематичне розмаїття;
- основні персоналії поетів та письменників, їх твори для дитячого прочитання, зокрема у початковій школі.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

За навчальним планом вивчення курсу передбачено протягом одного семестру. Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Література рідного краю. Вступ. Луцький осередок письменників Волині.
  2. Волинські письменники – автори творів дитячої літератури.
- Структуру навчальної дисципліни представлено у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Конс.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Література рідного краю. Вступ. Луцький осередок письменників Волині.							
Тема 1. Вступ. Література рідного краю як навчальний предмет. Зміст та завдання дисципліни.	5	2	2				1
Тема 2. Луцький осередок волинських письменників. Основні персоналії.	8	4	2				2
Тема 3. Творчість Надії Гуменюк.	4	2	2				
Тема 4. Життєвий і творчий шлях Йосипа Струцюка.	4	2	2				
Тема 5. Дитячі твори Петра Маха та Наталії Гранич.	3		2				1
Разом за змістовим модулем 1	24	10	10				4
Змістовий модуль 2. Волинські письменники – автори творів дитячої літератури.							
Тема 6. Письменники Горохівщини – особлива сторінка літератури волинського краю (Василь Слапчук, Кость Волиняка, Клава Корецька).	8	2	4				2
Тема 7. Дитячі твори Людмили Лежанської та	2	2					

Лариси Панасюк.							
Тема 8. Життєвий і творчий шлях Валентини Штинько та Марії Пишук.	2		2				
Тема 9. Основна тематика дитячих віршів Ніни Горик.	2		2				
Тема 10. Творчість Василя Гея та Сергія Цюриця.	4	2	2				
Тема 11. Твори для дітей волинських письменників-сучасників.	2	2					
Тема 12. Література рідного краю у практиці НУШ.	3	2					1
Разом за змістовим модулем 2	23	10	10				3
Усього годин	47	20	20				7

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Конс.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Література рідного краю. Вступ. Луцький осередок письменників Волині.							
Тема 1. Вступ. Література рідного краю як навчальний предмет. Зміст та завдання дисципліни.	6	2					4
Тема 2. Луцький осередок волинських письменників. Основні персоналії.	8	2	2				4
Тема 3. Творчість Надії Гуменюк.	4		2				2
Тема 4. Життєвий і творчий шлях Йосипа Струцюка.	4		2				2
Тема 5. Дитячі твори Петра Маха та Наталії Гранич.	2		2				
Разом за змістовим модулем 1	24	4	8				12
Змістовий модуль 2. Волинські письменники – автори творів дитячої літератури.							
Тема 6. Письменники							

Горохівщини – особлива сторінка літератури волинського краю (Василь Слапчук, Кость Волиняка, Клава Корецька).	6	2	2				2
Тема 7. Дитячі твори Людмили Лежанської та Лариси Панасюк.	4	2					2
Тема 8. Життєвий і творчий шлях Валентини Штинько та Марії Пишук.	4		2				2
Тема 9. Основна тематика дитячих віршів Ніни Горик.	2		2				
Тема 10. Творчість Василя Гея та Сергія Цюриця.	2						2
Тема 11. Твори для дітей волинських письменників-сучасників.	2						2
Тема 12. Література рідного краю у практиці НУШ.	2	2					
Разом за змістовим модулем 2	22	6	6				10
Усього годин	46	10	14				22

5. КОНСУЛЬТАЦІЇ

Таблиця 3
Денна форма навчання

№	Тема	Кількість годин
1	Література рідного краю. Вступ. Луцький осередок письменників Волині. 1. Життєвий і творчий шлях Йосипа Струцюка. 2. Твори для дітей Надії Гуменюк. 3. Творчість Петра Маха. 4. Дитячі твори письменників-лучан.	4
2	Волинські письменники – автори творів дитячої літератури. 1. Василь Слапчук, Кость Волиняка, Клава Корецька, їх внесок у літературу волинського краю. 2. Дитячі твори Людмили Лежанської, Лариси Панасюк, Валентини Штинько та Марії Пишук.	3

	3. Використання літератури рідного краю на уроках у початковій школі.	
	Разом	7

Заочна форма навчання

№	Тема	Кількість годин
1	<p>Література рідного краю. Вступ. Луцький осередок письменників Волині.</p> <p>1. Життєвий і творчий шлях Йосипа Струцюка. 2. Твори для дітей Надії Гуменюк. 3. Творчість Петра Маха. 4. Дитячі твори письменників-лучан.</p>	12
2	<p>Волинські письменники – автори творів дитячої літератури.</p> <p>1. Василь Слапчук, Кость Волиняка, Клава Корецька, їх внесок у літературу волинського краю. 2. Дитячі твори Людмили Лежанської, Лариси Панасюк, Валентини Штинько та Марії Пишук. 3. Використання літератури рідного краю на уроках у початковій школі.</p>	10
	Разом	22

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів. У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається з сумарної кількості балів за:

- 1) поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
- 2) залік (максимум 60 балів).

Таблиця 4
Денна форма навчання

Поточний контроль (мах = 40 балів)					Модульний контроль (мах = 60 балів)					Сума	
Модуль I					Модуль II						
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					МКР	100
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

Заочна форма навчання

Поточний контроль (мах = 40 балів)				Модульний контроль (мах = 60 балів)			Сума	
Модуль I				Модуль II				
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			МКР	100
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3		
5	5	5	5	6	6	8		

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	Незараховано (з можливістю повторного складання)
1 – 59	Незадовільно	

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вербич В. Василь Гей: ”І на битву, й молитву пора“ : [про збірку В. Гея ”При світлі сивої роси“] / В. Вербич // Луцький замок. – 2002. – 17 січ.
2. Гей В. “Доля прихилила до мене слово” / Гей В. ; інтерв’ю взяв В. Вербич // Луцький замок. – 2002. – 17 січ.
3. Вербич В. На поклик поезії, що гріє душу : [про творчість В. Гея] / В. Вербич // Луцький замок. – 2002. – 24 січ.
4. Лупій О. Уміння слухати серцем / О. Лупій // Волинь. – 2002. – 30 лип. – Рец. на кн.: Зоря з криничної води / В. Гей. – Луцьк, 2002.
5. Хомич М. Підрубане дерево роду : [творчість В. Гея] / М. Хомич // Дивослово. – 2002. – № 10. – С. 64–68.
6. Гуменюк Н. ”Печальних віршів золотий капкан... “ : [про кн. Н. Гранич ”Крилатий пес розлуки“] / Н. Гуменюк // Віче. – 2002. – 4 квіт. 2004
7. Ольшевський І. Хай прийдуть сонцеликі / І. Ольшевський // Луцьк молодий. – 2004. – 9 січ. – Рец. на кн.: Безсмертні лики слів / Н. Гранич. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2003.
8. Надія Гуменюк // Хто є хто на Волині: наші земляки : довідк.-біогр. вид. – К., 2004. – Вип. 2. – С. 49.
9. Гей В. Чи бувають сині апельсини? : [про кн. Г. Гуменюк “Веселка для веселика”] / В. Гей // Дзвін. – 2004. – № 2. – С. 147–149.
10. Премія ”Благовіст“ : літ. премія 2007 р. Н. Гуменюк за кн. поезій ”Тайнопис тиші“ // Літ. Україна. – 2007. – 31 трав.
11. Петро Мах // Хто є хто на Волині: наші земляки : довідк.-біогр. вид. – К., 2004. – Вип. 2. – С. 50.
12. Гей В. Поетичний світ Петра Маха : [відомому волин. поетові – 70] / В. Гей // Волинь. – 2004. – 22 трав. 1088. Алексеев В. ”Дай віру невмирущу, як Дніпро“ : [П. Маху – 70] / В. Алексеев // Досвітня зоря. – 2004. – 27 трав.
13. Козачук М. Пісні й пастелі Петра Маха : [про кн. вибр. поезій ”Ластівка із крилами журби“] / М. Козачук // Досвітня зоря. – 2004. – 30 жовт.
14. ”Все життя – один політ“ (Василь Слапчук) : біобібліогр. покажч. / упоряд. В. Бабій. – Луцьк : Твердиня, 2006. – 64 с.
15. Премія імені Олекси Гірника : нові лауреати [В. Слапчук] // Літ. Україна. – 2006. – 19 січ.
16. Короненко С. Вчитися нам є в кого!.. : [про В. Слапчука] / С. Короненко // Літ. Україна. – 2006. – 2 лют.
17. Марченко Л. Утретє вшанували лауреатів премії імені Олекси Гірника : [В. Слапчук – лауреат] / Л. Марченко // Освіта України. – 2006. – 7 лют.
18. Вірська В. ”Він сам собі літературна школа“ : В. Слапчук / В. Вірська // Віче. – 2006. – 2–8 берез. – С. 2.
19. Гуменюк Н. Слапчук пише про Афган, Забужко – про УПА / Н. Гуменюк // Віче. – 2006. – 2–8 берез. 2007

20. Комар М. Світ природи у ранніх збірках Василя Слапчука / М. Комар // Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф. асп. і студ. / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2007. – Т. 2. – С. 167–168.

21. ”Під крилами зорі“. Йосип Струцюк : біобібліогр. покажч. / Упр. культури і туризму Волин. обл. держ. адмін. ; Волин. обл. наук. б-ка ім. О. Пчілки ; упоряд. В. Бабій. – Луцьк : Твердиня, 2008. – 88 с.

22. Оляндер Л. Людина та її доля в романі Йосипа Струцюка ”Стохід“ / Луїза Оляндер // Українці Холмщини і Підляшшя: історична доля, духовна і матеріальна культура впродовж віків : зб. наук. пр. / упоряд. М. Кучерепа, Н. Сташенко ; за заг. ред. М. Кучерепа. – Луцьк, 2008. – С. 478–484.

23. Книгопанорама : [про зб. ”Вогонь предків“ Й. Струцюка] // Кур’єр Кривбасу. – 2008. – № 224/225. – С. 389. 2083. Леус В. Премія імені Григорія Сковороди ”Сад Божественних пісень“ : [Й. Струцюку за книгу поезій ”Віть розчахнутої блискавки“] / В. Леус // Літ. Україна. – 2008. – 30 жовт.

24. Два крила: журналістика і поезія : [про В. Штинько] // Волинь. – 2003. – 22 лют. 2004

25. Валентина Штинько // Хто є хто на Волині: наші земляки : довідк.-біогр. вид. – К., 2004. – Вип. 2. – С. 54.

26. Вітюк В. В., Данилюк О. К. Сучасна література Волині для дітей. Хрестоматія для учнів початкової школи. – Луцьк, 2015. – 404 с.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Література рідного краю як навчальний предмет. Зміст та завдання дисципліни.
2. Луцький осередок волинських письменників.
3. Життєвий і творчий шлях Надії Гуменюк.
4. Творчість Йосипа Струцюка для дітей.
5. Внесок Петра Маха в дитячу літературу Волині.
6. Творчість Нати Гранич.
7. Дитячі твори Михайла Пронька.
8. Дитячі поезії Миколи Мартинюка.
9. Творчість Івана Чернецького.
10. Оповідання з давньої історії Луцька Петра Троневи́ча.
11. Микола Онуфрійчук – автор дитячих оповідань та казок.
12. Творчість Ольги Герасимюк.
13. Збірка казок Івана Головні.
14. Дитячі вірші Наталії Бугай.
15. Оповідання для дітей Тетяни Байди.
16. Життя і творчість Василя Слапчука.
17. Поезія для дітей Костя Волиняки.
18. Творчість Клави Корецької.
19. Вірші Людмили Лежанської.

20. Творчість Лариси Панасюк.
21. Валентина Штинько та Марія Пишук – авторки дитячих творів.
22. Вірші Любові Мілевич.
23. Твори для дітей Ніни Горик.
24. Василь Гей, творчий шлях.
25. Творчість Сергія Цюриця.
26. Література рідного краю у практиці НУШ.